

UCHWAŁA NR XXV/137 /2016
RADY POWIATU GRÓJECKIEGO
z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji programu rozwoju pieczy zastępczej dla powiatu grójeckiego.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2015r. Nr 1445 z późn. zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.) Rada Powiatu w Powiecie Grójeckim uchwala co następuje:

§ 1

Zatwierdzić program rozwoju pieczy zastępczej dla powiatu grójeckiego na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

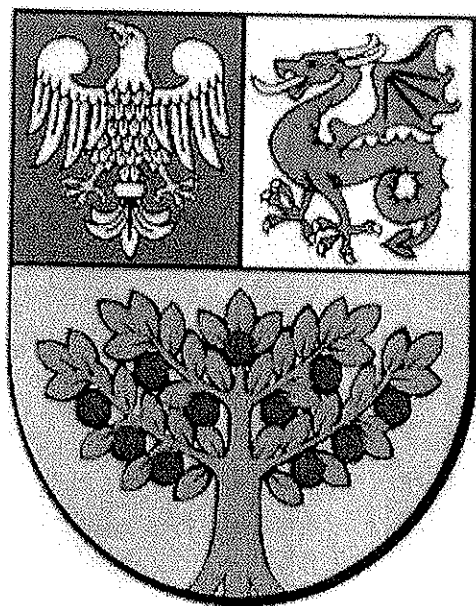
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
POWIATU GRÓJECKIEGO**

Władysław Leszek Kumorek

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA POWIATU GRÓJECKIEGO
NA LATA 2016-2018

*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu
ul. Laskowa 4A, 05-600 Grójec
Tel/fax: 48 664 28 30
e-mail: pcprgrojec@poczta.onet.pl*

Spis treści

Wprowadzenie	3
Zadania powiatu w zakresie wspierania i systemu pieczy zastępczej.....	4
Rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	5
Charakterystyka pieczy zastępczej powiatu grójeckiego za lata 2013-2015	7
Zasoby instytucjonalne	8
Analiza rodzinnej pieczy zastępczej powiatu grójeckiego za lata 2013-2015	9
Usamodzielnianie Wychowanków	14
Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze	15
Instytucjonalna piecza zastępcza	16
Cele i zadania powiatu na lata 2016-2018	17
Limit rodzin zastępczych na lata 2016-2018	19
Źródła finansowania programu	19
Beneficjenci programu	19
Realizatorzy programu	20
Monitoring i ewaluacja programu	20

„Bycie rodziną to tworzenie czegoś niezwykłego. Rodzina, to nie zawsze ci z którymi jesteśmy spokrewnieni, tylko ci, którzy są zawsze przy nas”

Rodzina jest podstawową komórką, która odgrywa główną i doniosłą rolę w życiu każdego z nas. Jest systemem społecznym, który ma za zadanie zaspokajać psychiczne i społeczne potrzeby człowieka. Jest ona najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka w każdej fazie jego rozwoju. Chroni przed uczuciem pustki i osamotnienia, jest źródłem życiowych celów i satysfakcji, szansą na trwałe związki uczuciowe. Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju w tej podstawowej komórce życia społecznego, którego często nie da się zastąpić w pełni. Konieczność udzielenia pomocy, wsparcia zewnętrznego lub interwencji zachodzi wówczas, gdy rodzina przeżywa kryzys i nie jest w stanie poradzić sobie z problemami, kiedy rodzice nie potrafią, nie są w stanie bądź nie chcą wywiązywać się ze swoich rodzicielskich obowiązków. W momencie, kiedy dochodzi do niewłaściwego wypełniania funkcji przez rodziną naturalną, zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcie interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka. Opieka nad dzieckiem i rodziną stała się częścią systemu pomocy społecznej. Głównymi jej organizatorami są samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie.

Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie przedstawia się następująco:

Samorząd Wojewódzki	Samorząd Powiatowy	Samorząd Gminny
- adopcje	- Rodzinne Piecza Zastępcza	- Praca z rodziną w tym profilaktyka
- regionalne placówki opieki terapeutycznej	- Instytucjonalna Piecza Zastępcza	- Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne	- Usamodzielnienia Wychowanków	

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku (z póź. zm.)” O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”, w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, którą organizuje powiat.

Zadania powiatu w zakresie wspierania i systemu pieczy zastępczej

Do zadań własnych i zleconych powiatu zgodnie z art. 180 i 181 w/w ustawy należą:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielniania;
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstania:
 - grup wsparcia;
 - specjalistycznego poradnictwa;
8. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
9. zapewnienie prowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
10. prowadzenie rejestru danych rodzin zastępczych;
11. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
12. Finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;

b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

13. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

14. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstawaniu zaległości dotyczącej odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;

15. realizacji zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

16. finansowanie pobytu dzieci cudzoziemskich w pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem nr 76/2011 Starosty Grójeckiego z dnia 16 listopada 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy w powiecie grójeckim, wskazuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

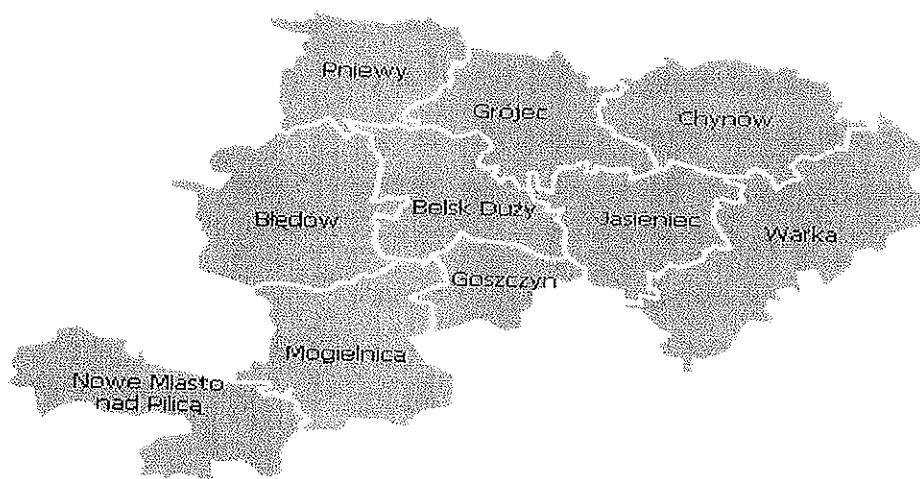
Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej należą w szczególności:

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
3. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
4. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczące predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
 5. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
 6. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
 7. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
 8. współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi;
 9. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
 10. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
 11. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
 12. prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
 13. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy pod kątem możliwości i umiejętności zaspokajania indywidualnych potrzeb dziecka, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

14. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14a) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
15. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
16. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
17. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU GRÓJECKIEGO ZA LATA 2013 – 2015

Powiat grójecki - (województwo mazowieckie), utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Grójec.

W skład powiatu wchodzi:

gminy miejsko-wiejskie: Grójec, Mogielnica, Nowe Miasto nad Pilicą, Warka

gminy wiejskie: Belsk Duży, Błędów, Chynów, Goszczyn, Jasieniec, Pniewy

miasta: Grójec, Mogielnica, Nowe Miasto nad Pilicą, Warka.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Wsparcie dla rodzin jak też rodzinnych form pieczy zastępczej z założenia jest rozwiązaniem opartym na pracy systemowej. Aby było profesjonalne i na jak najwyższym poziomie, powinno opierać się na współpracy szeregu osób i instytucji. Do osób tych należą przede wszystkim koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, asystent rodziny pracujący z rodziną biologiczną, pracownicy socjalni i kuratorzy sądowi.

Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Grójcu, wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu grójeckiego, przy organizowaniu i wypełnianiu swoich zadań, korzysta ze współpracy szeregu instytucji, których praca i funkcjonowanie związane jest ze wspieraniem rodziny naturalnej i rodzinnej pieczy zastępczej:

- **Ośrodki pomocy społecznej**, (na terenie naszego powiatu istnieją 3 Miejsko- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i 7 Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznych);
- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grójcu;**
- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Warce,**
- **Sąd Rejonowy w Grójcu;**
- **Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu;**
- **Komenda Powiatowa Policji w Grójcu;**
- **Placówki Oświatowe;**
- **Placówki lecznicze;**
- **Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Jurkach;**
- **Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Nowym Mieście;**
- **Dom Pomocy Społecznej „Pod Topolami” w Lesznowoli;**
- **Dom Pomocy Społecznej w Tomczycach;**
- **Dom Pomocy Społecznej w Nowym Mieście n/Pilicą;**
- **Dom Pomocy Społecznej im. Natalii Nitosławskiej w Nowym Mieście n/Pilicą;**
- **Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej w Łychowskiej Woli;**
- **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Grójcu;**
- **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Warce;**

ANALIZA RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ POWIATU GRÓJECKIEGO ZA LATA 2013-2015

Zgodnie z art. 39 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, formami pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - spokrewniona,
 - niezawodowa
 - zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Przez rodzinę zastępczą spokrewnioną rozumiemy małżeństwo lub osobę będący wstępnyimi lub rodzeństwem dziecka, natomiast przez rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową rozumiemy małżeństwa bądź osoby niebędący wstępnyimi lub rodzeństwem dziecka.

Tabela 1

Rodziny zastępcze na terenie powiatu grójeckiego w 2013 roku

	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinne domy dziecka	Razem
Liczba rodzin zastępczych	75	20	1	2	93

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

Tabela 2

Rodziny zastępcze na terenie powiatu grójeckiego w 2014 roku

	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinne domy dziecka	Dzieci pochodzące z terenu powiatu grójeckiego umieszczone poza powiatem	Razem
Liczba rodzin zastępczych	68	17	1	2	13	101
Liczba dzieci	84	21	3	10	15	133

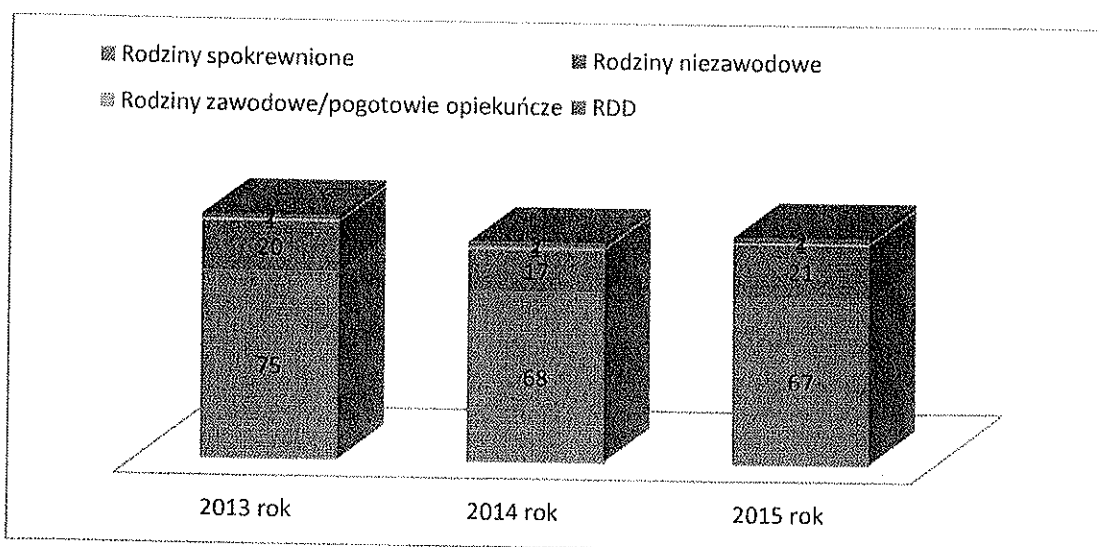
Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

Tabela 3

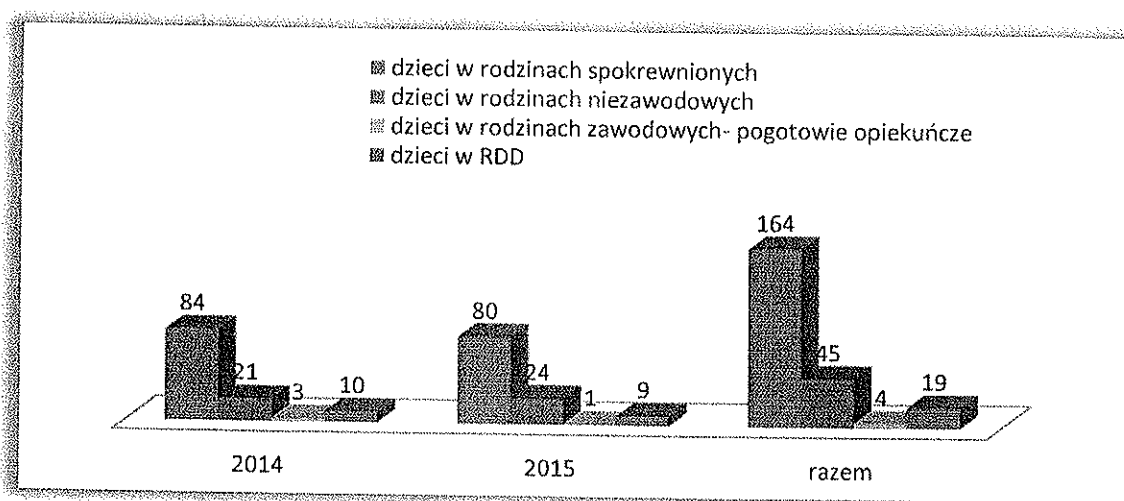
Rodziny zastępcze na terenie powiatu grójeckiego w 2015 roku

	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinne domy dziecka	Dzieci pochodzące z terenu powiatu grójeckiego umieszczone poza powiatem	Razem
Liczba rodzin zastępczych	67	21	1	2	16	107
Liczba dzieci	80	26	4	10	18	138

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

Wykres 1: Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu grójeckiego w latach 2013-2015

Wykres 2: Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu grójeckiego w latach 2014-2015

Jak widać na powyższym wykresie, najwięcej dzieci przebywających w pieczy zastępczej, zostaje pod opieką najbliższej rodziny, a więc u dziadków bądź rodzeństwa. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na przestrzeni trzech ostatnich lat utrzymuje się mniej więcej na stałym poziomie. Pełnoletni Wychowankowie rodzin zastępczych pozostają w dotychczasowych rodzinach zastępczych lub usamodzielniają się.

Tabela 4

Liczba rodzin z terenu powiatu grójeckiego z podziałem na gminy (stan na dzień 31.12.2013r.)

LP.	GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
1	Grójec	21	25
2	Warka	14	17
3	Chynów	14	22
4	Belsk Duży	6	6
5	Mogielnica	5	7
6	Nowe Miasto	7	10
7	Jasieniec	5	6
8	Pniewy	6	7
9	Błędów	3	4
10	Goszczyn	5	7
RAZEM		86	111

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

Tabela 5

Liczba rodzin z terenu powiatu grójeckiego z podziałem na gminy (stan na dzień 31.12.2014r.)

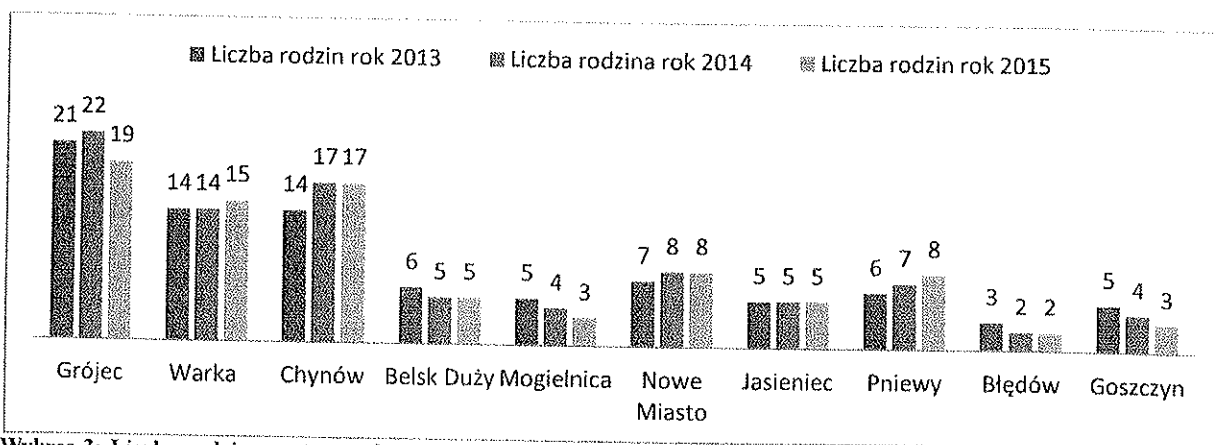
LP.	GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
1	Grójec	22	25
2	Warka	14	17
3	Chynów	17	30
4	Belsk Duży	5	6
5	Mogielnica	4	6
6	Nowe Miasto	8	11
7	Jasieniec	5	6
8	Pniewy	7	8
9	Błędów	2	3
10	Goszczyn	4	6
RAZEM		88	118

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

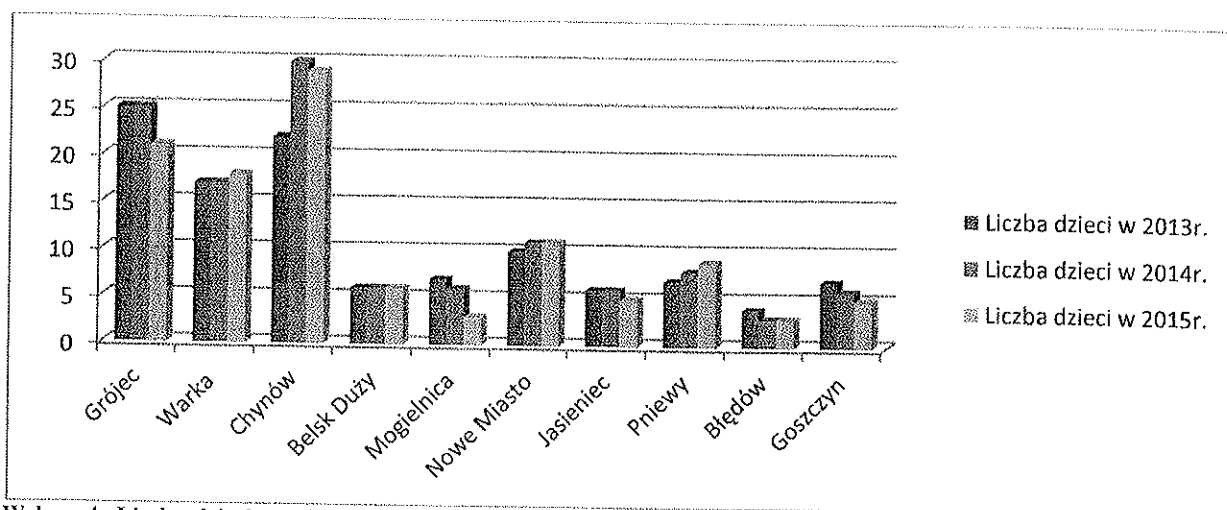
Liczba rodzin z terenu powiatu grójeckiego z podziałem na gminy (stan na dzień 31.12.2015r.)

LP.	GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
1	Grójec	19	21
2	Warka	15	18
3	Chynów	17	29
4	Belsk Duży	5	6
5	Mogielnica	3	3
6	Nowe Miasto	8	11
7	Jasieniec	5	5
8	Pniewy	8	9
9	Błędów	2	3
10	Goszczyn	3	5
RAZEM		85	110

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

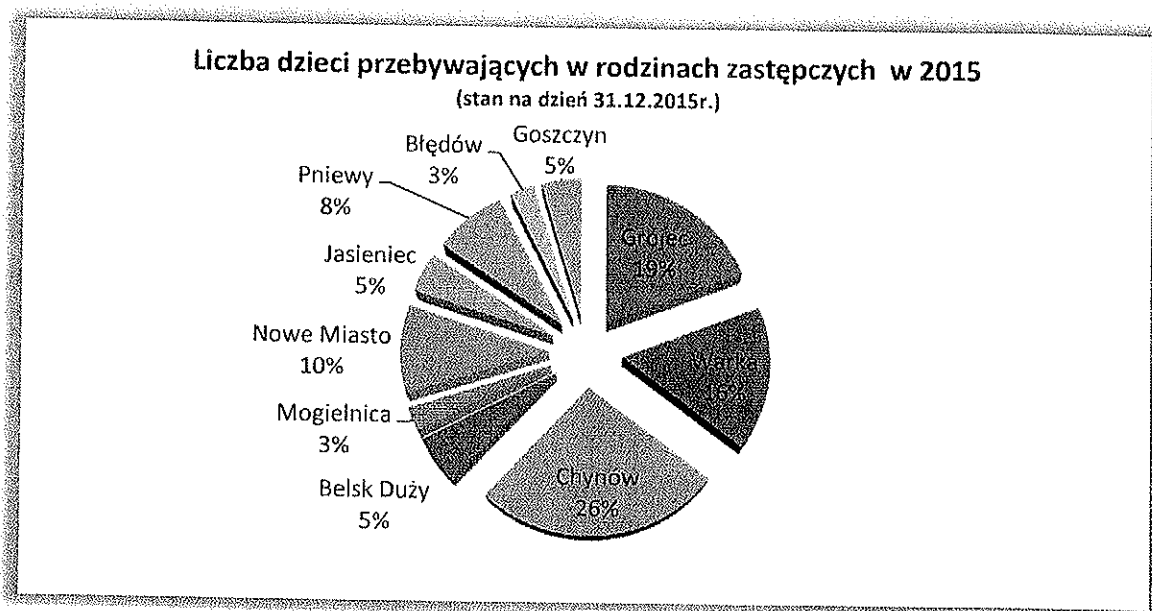
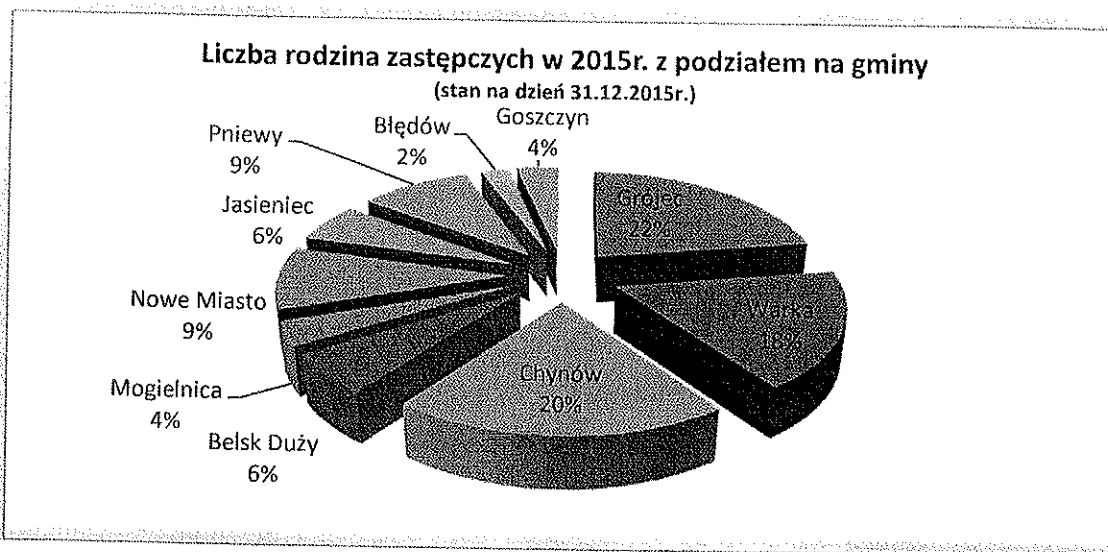

Wykres 3: Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu grójeckiego w latach 2013-2015 z podziałem na gminy (stan na koniec roku).

Wykres 4: Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie poszczególnych gmin powiatu grójeckiego w latach 2013-2015 (stan na koniec roku)

Jak widać na powyższych wykresach, największa liczba rodzin zastępczych i przebywających pod ich opieką dzieci znajduje się na terenach gminy Grójec, gminy Chynów i gminy Warka.

Na dzień 31.12.2015 roku na terenie powiatu grójeckiego w pieczy zastępczej przebywało 110 dzieci, łącznie w 85 rodzinach zastępczych (w tym w 63 rodzinach spokrewnionych, 19 niezawodowych, 1 pogotowiu rodzinnym i 2 Rodzinnych Domach Dziecka).

W roku 2015 powstało 6 rodzin zastępczych w tym 3 spokrewnione i 3 niezawodowe, w których umieszczonych zostało 7 dzieci. W okresie tym rozwiązały się 4 rodziny spokrewnione, z czego jedno dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej a 3 wychowanków usamodzielniono się.

Przez pieczę zastępczą rozumiemy opieką nad dzieckiem sprawowaną poza jego rodziną biologiczną. Stanowi formę tymczasowej opieki. W sytuacji kiedy nie jest możliwe wychowywanie się w rodzinie biologicznej dziecka, koniecznym staje się zapewnienie mu opieki rodzinnej w postaci rodziny zastępczej. Głównym celem pieczy zastępczej jest zapewnienie bezpieczeństwa dziecku, oraz warunków niezbędnych do jego wychowania i rozwoju społecznego i emocjonalnego. Piecza zastępcza z założenia jest pieczą tymczasową. Rodzice zastępczy nie sprawują nad dzieckiem władzy rodzicielskiej. W każdej chwili dziecko może powrócić do rodziny biologicznej w sytuacji przywrócenia rodzicom prawa do opieki nad nimi, a w sytuacji, gdy rodzicom biologicznym prawa rodzicielskie zostaną odebrane, dążyć do jak najszybszego znalezienia dla niego rodziny adopcyjnej.

Dziecko ma prawo pozostać w rodzinie zastępczej do ukończenia pełnoletniości, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 r.ż.

USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW

Wychowanek z chwilą ukończenia 18 roku życia – jak każdy inny młody człowiek – w świetle przepisów prawa staje się osobą dorosłą, uzyskuje pełnię praw cywilnych i obywatelskich.

Osiągnięcie przez wychowanka pełnoletniości uznaje się za podstawowe kryterium usamodzielnienia. Pełnoletni wychowanek po osiągnięciu pełnoletniości, opuszczający rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo wychowawczą typu rodzinnego, socjalizacyjnego, specjalistycznego – terapeutycznego, interwencyjnego, czy placówkę opiekuńczo-terapeutyczną ma prawo do:

- ubiegania się o świadczenia pieniężne przysługujące osobom usamodzielnianym,
- uzyskania szczegółowych informacji o formach współpracy i zakresie wsparcia ze strony opiekuna usamodzielnienia i odpowiedzialnego pracownika socjalnego, pomocy PCPR w zakresie poradnictwa prawnego, spraw związanych z edukacją.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej dla osoby usamodzielnianej jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia.

Pomoc pieniężną przyznaje się na :

- kontynuację nauki,
- usamodzielnienie;
- zagospodarowanie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Pomoc na usamodzielnienie i na zagospodarowanie jest to pomoc jednorazowa i wypłacane jest zgodnie z indywidualnym programem usamodzielnienia.

Tabela 7

Ilość pełnoletnich Wychowanków, którzy skorzystali z pomocy.

Opuszczana forma pieczy zastępczej	2013		2014		2015	
	Pieczka zastępcza	Inne w tym MOW	Pieczka zastępcza	Inne w tym MOW	Pieczka zastępcza	Inne w tym MOW
Pomoc na kontynuowanie nauki	42	6	36	5	36	7
Jednorazowa pomoc na usamodzielnienie	2	0	5	1	5	1
Jednorazowa pomoc na zagospodarowanie	3	0	4	1	8	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu

SZKOLENIE KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE

Jednym z zadań powiatu związanego z rodzinną pieczą zastępczą jest kampania promująca rodzicielstwo zastępcze. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu w latach 2013-2015 przeszkoliło łącznie 18 osób, w tym

- w roku 2013 – 4 osoby na rodziny zastępcze niezawodowe, 2 kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i 2 kandydatów na prowadzących rodzinne domy dziecka;
- w 2014 roku – 3 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe;
- w 2015 roku – 5 osób na rodziny zastępcze niezawodowe i 2 na rodziny zastępcze zawodowe lub Rodzinne Domy Dziecka.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Przez instytucjonalną pieczę zastępczą rozumie się system pieczy zastępczej w formie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie:

1. *placówek opiekuńczo-wychowawczych:*

- a) **typu socjalizacyjnego** (ma za zadanie zapewnić całodobową opiekę i wychowanie nad dziećmi powyżej 10 r.ż. W szczególnych sytuacjach, mogą być do placówki kierowane dzieci młodsze)
- b) **typu interwencyjnego** (ma za zadanie zapewnić doraźną opiekę nad dzieckiem powyżej 10 r.ż. w sytuacji kryzysowej w tym szczególnie w sytuacjach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki. Dziecko nie może przebywać w placówce dłużej niż przez 3 miesiące. W szczególnych przypadkach do placówki może trafić dziecko młodsze. Również pobyt dziecka w placówce w szczególnych przypadkach może zostać przedłużony na czas postępowania sądowego i jego powrót do rodziny lub umieszczenie w pieczy zastępczej)
- c) **typu specjalistyczno-terapeutycznego** (ma za zadanie zapewnić opiekę nad dzieckiem powyżej 10 r.ż. o indywidualnych potrzebach, w szczególności nad dziećmi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności)
- d) **typu rodzinnego** (placówka ta ma za zadanie zapewnić opiekę nad dziećmi w różnym wieku, pozwalająca nad wychowanie i opiekę nad licznym rodzeństwem, w tym dorastającym i usamodzielniającym się)

2. *regionalnych placówek opiekuńczo-wychowawczych (samorząd wojewódzki);*

3. *interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych (samorząd wojewódzki).*

W latach 2013-2015 w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej działających na podstawie ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej (typu pogotowie opiekuńcze, dom dziecka) przebywało:

W 2013 roku – **40 dzieci** (żadne dziecko nie trafiło do adopcji)

W 2014 roku – **48 dzieci** z czego 4 trafiło do adopcji

W 2015 roku (stan na dzień 31 grudnia) w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało **45 dzieci** umieszczonych na terenie 15 powiatów. 4 dzieci trafiło do adopcji, 2 dzieci powróciło do domów rodzinnych a 3 trafiło do Rodzin Zastępczych.

CELE I ZADANIA POWIATU NA LATA 2016-2018

Celem głównym programu jest stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy.

W programie znalazły się następujące cele szczegółowe:

1. rozwój rodzinnych form pieczy zastępczych w powiecie poprzez:
 - organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych;
 - prowadzenie procesu diagnostyczno – kwalifikacyjnego pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
 - tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej
 - rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny w celu pozyskania kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki;
 - promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki poprzez podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat rodzicielstwa zastępczego (audycje, ulotki, artykuły w prasie i radiu lokalnym oraz w Internecie)
 - szerzenie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez organizowanie imprez okolicznościowych np. Dzień Rodzicielstwa Zastępczego;

2. Wsparcie dla istniejących już na terenie powiatu rodzin zastępczych.
 - opracowywanie indywidualnych planów pracy z dzieckiem pozostającym w pieczy zastępczej;
 - organizowanie zespołów i zapraszanie do wspólnej oceny sytuacji dzieci specjalistów z różnych dziedzin np. pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i innych specjalistów w zależności od indywidualnych potrzeb rodziny;
 - zapewnienie rodzinom zastępczym bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej;
 - organizowanie cyklicznych szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących już rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
 - prowadzenie grup wsparcia dla osób tworzących rodziną pieczę zastępczą;
 - zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób tworzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka;

- rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny zastępczej poprzez współpracę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, asystenta rodziny, psychologa, pedagoga, rodziców biologicznych, rodziny pomocowej, kuratora sądowego, placówkami opieki zdrowotnej, placówkami edukacyjnymi i innych);
- pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej dziecka;
- doskonalenie zawodowe kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej;
- współpraca z Wydziałem Rodzinnym Sądu Rejonowego, Ośrodkami Pomocy Społecznej;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodzin;

3. Wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków;

- przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie się oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie;
- pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku wychowanka rodzinnej pieczy zastępczej;
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia;
- organizacja wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa psychologiczno- pedagogicznego, mającego na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu;
- podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych poprzez uczestnictwo w kursach zawodowych oraz treningach kompetencji i umiejętności społecznych;

4. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego;

5. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, głównie poprzez podnoszenie kwalifikacji i wiedzy zatrudnionych pracowników, ich naukę i szkolenia;

6. Zatrudnienie w 2016 roku 2 osób na stanowisku koordynatora;

LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH NA LATA 2016-2018

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie danego powiatu. Na terenie powiatu grójeckiego funkcjonowała jedna rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego oraz dwa Rodzinne Domy Dziecka.

Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2016-2018 przedstawia się w sposób następujący:

Rok 2016 – 1

Rok 2017 – 1

Rok 2018 – 1

W poprzednim programie w limicie na lata 2013-2015 rodzin zastępczych zawodowych – w roku 2013 przeszkolono 2 osoby na rodzinę zawodową i 2 na prowadzenie Rodzinnego Domu Dziecka. Z powyżej przeszkolonych osób jedna osoba przeszkolona na prowadzenie Rodzinnego Domu Dziecka uzyskała kwalifikację i podpisano z nią umowę na pełnienie tej funkcji.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zaplanowanych na lata 2016-2018 realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu będą:

- - środki z budżetu własnego powiatu;
- - środki z budżetu Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych;
- - środki z budżetu innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Grójeckiego;
- - środki z budżetu samorządów gminnych;
- - środków strukturalnych Unii Europejskiej.

BENEFICJENCI PROGRAMU

Program skierowany jest w szczególności do:

- Rodzin zastępczych, rodzin pomocowych;
- Rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- Dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej;

- Osób usamodzielnianych;
- Usamodzielniających się Wychowanków;
- Placówek opiekuńczo wychowawczych;
- Rodzinnych Domów Dziecka;
- Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem i koordynatorem programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu przy współpracy ze współrealizatorami, którymi będą:

- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Grójeckiego;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grójcu i Warce;
- Komenda Powiatowa policji w Grójcu;
- Rodziny zastępcze w tym Rodzinne Domy Dziecka i Pogotowie Rodzinne;
- Szkoły;
- Placówki opiekuńczo wychowawcze,
- Kuratorzy zawodowi i społeczni;
- Organizacje pozarządowe;
- Inne podmioty działające na rzecz wychowanków pieczy zastępczej.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Nadzór i monitoring programu należeć będzie do organizatora pieczy zastępczej tj. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu, który na bieżąco oceniać będzie jego realizację.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej podlegał będzie stałej ewaluacji na przestrzeni lat, mającej za zadanie przyczynić się do rozwoju instytucji pomocy społecznej i projektów, które są w niej realizowane, jak również skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują.

Ocena z realizacji Programu będzie przekazywana corocznie Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
POWIATU GRÓJECKIEGO**

Władysław Leszek Kumorek